

at det kunde ske paa praktisk Vis, der maatte være flere Stemmekasser, hvori disse Stemmesedler kunde nedlægges, mere Betyggelse for, at Vælgerne let kunde faa disse Stemmesedler, forinden de skulde møde ved Valgbordet. Alt dette maatte jo kunne ordnes. Jeg ved ikke, om det just er fornødent i saa Henseende at gøre en Tilføjelse til Valgloven, for at det kunde praktiseres, men i saa Henseende beder jeg det ærede Udvalg om at tage Hensyn dertil og indrette det lidt praktisk.

Jeg tror, at saaledes som jeg har udviklet Sagen som en ren praktisk Foranstaltning, bør den i og for sig have Landstingets Sympati. Nu rejste den ærede første Taler det Spørgsmaal, om det ikke var rigtigt hertil at knytte visse Bestemmelser, og jeg giver ham Ret i, at der kommer noget unaturligt ind, naar man har en Afstemning paa den Maade, og man saa siger, at forud for Valghandlingen gaar en Kaaring, hvor man skal give til Kende, hvem man stemmer paa, men jeg vil ikke anse det for uforenligt, om jeg end anser det for urimeligt, først at have en Vej at gaa frem paa og saa senere, naar den ikke fører til noget Resultat, gaa over til en anden, men jeg anser det ikke for nødvendigt at knytte noget saadant dertil. Noget andet er, at jeg har fuldstændig samme Indtryk som han, at man kunde faa Tingene bedre ordnet her i Landet ogsaa i praktisk Henseende, hvis man kom bort fra disse store Valgbehandlinger. I saa Henseende tror jeg, man kan paaberaabe sig Erfaringerne fra andre Lande. Der har man efterhaanden alle Vegne bortkastet alle disse store larmende Valgbehandlinger paa selve Valgdagen, man holder sine Møder forud, og paa selve Valgdagen gælder det baade for Myndighederne og for Vælgerne blot om saa snart som muligt og paa den klareste Maade at udføre Afstemningen og naa til et Resultat. Derfor tror jeg, det vilde være praktisk, om vi kunde mande os op til at sige: vi holde Valgmøder forud, og paa selve Valgdagen møder man, helst omkring i Kommunerne, og afgiver Stemmeseddel og faar snarest mulig opgjort Resultatet, men jeg tvivler paa, at det vil lykkes for Tiden at komme dertil, og jeg kan ikke se, at der er nogen Nødvendighed for at knytte Forordringerne derom til den i mine Øjne ikke principielt væsentlige Forandring at gaa over til skriftlig Afstemning ved Seddels Afgivelse. Jeg skal altsaa anbefale det ærede Udvalg at søge at klare Sagen paa den mest praktiske Maade, søge at knytte praktiske Bestemmelser til for at faa Sa-

gen udført paa bedste Maade og ellers gaa over til en saadan Afstemning, som jeg ogsaa ved, man fra forskellige Sider sætter Pris paa. Maatte jeg endnu nævne et ganske enkelt Punkt paa § 39 — ogsaa til velvillig Overvejelse af Udvalget. — idet jeg tror, at det ogsaa er et praktisk Spørgsmaal, det der drejer sig om. Man vil der indføre den Bestemmelse for visse større Kredse, at det skal slaas fast ved Lov, at Stemmegivningen i intet Tilfælde maa sluttes før Kl. 8 Aften, og i andre Kredse end dem, der ere nævnte i Paragraffen, skal Valgbestyrelsen kunne bestemme noget lignende. Dette er vist rigtigt. Det er en af de store Ulemper, der har været ved Folketingsvalgene, at Vælgerne ikke have Garanti for, at Valghandlingen ikke slutter før de møde, og den store Ulempe, der flyder af, at alle Vælgerne, saa snart den navnlige Afstemning begynder, strømme til, volder stor Gene. Det er altsaa rigtigt, at der tages en Bestemmelse om, at i større Kredse skal Valgbordet holdes aabent en vis Tid; men jeg vilde meget anmode om, at man ikke sætter Tiden til Kl. 8 Aften. Det er for længe, og det har alligevel sin store Betydning i det praktiske Liv. Jeg kan i saa Henseende oplyse, at ved den sidste Valghandling i Kjøbenhavn for 3 Aar siden var den seneste Tid, hvorpaa Valghandlingen sluttede med Stemmers Modtagelse Kl. 6, de fleste Steder var det Kl. 4, 4 $\frac{1}{2}$ og 5; kun i nogle enkelte Kredse med over 3,000 Stemmer varede det indtil Kl. 6. Det forekommer mig nu uheldigt at sætte i Loven saa sent et Tidspunkt som Kl. 8, thi det fører Ulemper med sig i forskellige Retninger. Det er saaledes paa den Tid af Aaret, hvor det bliver mørkt tidlig paa Eftermiddagen og Aftenen, uheldigt at trække Valghandlingen saa længe ud i de Kredse, hvor man allerede er færdig — og det vil være de fleste Kredse — med Stemmers Modtagelse inden Kl. 6. Thi det er ganske urimeligt at lade Valgbestyrelsen blive siddende til Kl. 8 uden at kunne begynde Optællingen af Stemmer, som det jo er i alles Interesse snarest at faa endt. Som sagt, Princippet, tror jeg, er rigtigt, men jeg tror, at Tidspunktet bør forandres til et noget tidligere.

Indenrigsministeren (Bardenfleth): Der er af flere Medlemmer omtalt den Behandling, som det foreliggende Forslag i Aar er undergaaet i Folketinget. Jeg skal da udtale som min Opfattelse af den Behandling, at det har været Hensigten at bringe Forslaget saa hurtigt op til Landstinget